

УЧЕБНА ПРОГРАМА ПО МАЙЧИН АРМЕНСКИ ЕЗИК ЗА I КЛАС ИЛИ ЗА ПЪРВА ГОДИНА НА ОБУЧЕНИЕ

(ИЗБИРАЕМИ УЧЕБНИ ЧАСОВЕ И/ИЛИ ФАКУЛТАТИВНИ УЧЕБНИ ЧАСОВЕ)

КРАТКО ПРЕДСТАВЯНЕ НА УЧЕБНАТА ПРОГРАМА

Обучението по майчин език е насочено към овладяване на основни знания, умения и отношения, свързани с общуването и изграждането на комуникативни компетентности на ученика. Учениците се въвеждат в езиковата и речевата действителност, за да овладяват умения за разпознаване и използване на основните езикови и комуникативни единици – текст, изречение, дума, сричка, звук.

Обучението се осъществява като: период на оgramотвяване, състоящ се от подготвителен и основен етап; езиково обучение, реализирано чрез знанията за основните езикови единици; формиране на комуникативно речеви умения и компетентности – чрез езиковото обучение и чрез специалните за тази цел уроци. Въвеждането на нови понятия се осъществява на емпирико-описателно равнище с приоритет към практическите знания и умения. В периода на началното оgramотвяване се постигат очаквани резултати, представени в различни теми и свързани с изучаването на звуковете и на буквите от арменската азбука. Редът на буквите следва да отчита оптималното съчетаване на звуковете за образуване на думи.

Образователно-възпитателният процес по майчин арменски език в I клас или през първата година на обучение има за цел:

- да закрепи интереса и желанието за общуване чрез езика;
- да формира у учениците начални комуникативно-речеви умения за ориентация и участие в комуникативни ситуации;
- да изгради умения за учене, свързани с разбиране на информация и изграждане на езикови компетентности, включващи знания, умения и стратегии за успешно общуване;
- чрез изучаване на историята на Армения и народните традиции да създаде осъзната мотивация за задълбочен интерес към страната и езика;
- да формира у учениците начални комуникативно-речеви умения за слушане, говорене, правилно и изразително четене, грамотно и четливо писане;
- да формира начални знания за езиковите и речевите единици, за елементарни правоговорни и правописни норми;
- да развива устната и писмената реч, паметта, познавателните интереси и творчески способности на ученика;
- да формира отношение на уважение към културните различия.

Тази учебна програма осигурява възможност за изучаване на учебния предмет *майчин език* в зависимост от годината на обучение за ученици извън I клас при условията на Закона за предучилищното и училищното образование.

УЧЕБНО СЪДЪРЖАНИЕ

Теми	Компетентности като очаквани резултати от обучението	Нови знания	
<p>I. АЗ, СЕМЕЙСТВОТО И БЛИЗКИТЕ МИ</p> <ul style="list-style-type: none"> • Представяне – име, възраст, пол, националност • Моето семейство, моите роднини 	<p>СЛУШАНЕ Ученикът може:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Да разпознава приказки, стихотворения, гатанки, указания, съобщения, диалози, поздравления и др.; • Да реагира адекватно на указания, съобщения, правила за игри и инструкции, свързани с учебния процес; • Да разбира и изпълнява възложени кратки и ясни указания при работа в групи. <p>Ученикът:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Разбира адекватно проведените кратки и тематично познати диалози в час; • Умее да изслушва търпеливо; • Умее да се отнася с уважение към мнението на другия; • Може да слуша съсредоточено и да извлича информация от несложни текстове на арменски език, записани на аудио/видео носители; • Може да различава звук и буква и да разграничава гласни и съгласни звукове; 	<p>ФОНЕТИКА Начално оgramотвяване</p> <p>Буквите се въвеждат в следната последователност: ш, и, р, п, լ, ս, է, ն, ւ, ի, զ, ը, շ, օ</p> <ul style="list-style-type: none"> • звук • гласен и съгласен звук • буква • главна и малка буква • печатна и ръкописна буква • сричка • азбука (имената на изучените букви) 	
<p>II. СВЕТЪТ ОКОЛО МЕН</p> <ul style="list-style-type: none"> • Моето родно място (държава, населено място) • Моят дом (стаи, хигиена) • Моята класна стая (учебни пособия, цветове, числата до 10) 		<ul style="list-style-type: none"> • дума 	<ul style="list-style-type: none"> • изречение • точка, запетая • текст • заглавие • скоропоговорка • гатанка • диктовка • препис
<p>III. АЗ И ПРИРОДАТА</p> <ul style="list-style-type: none"> • Домашни любимци • Диви животни и птици • Плодове и зеленчуци • Цветя • Цветове • Дни от седмицата, сезони и месеци – общо представяне 			

	<ul style="list-style-type: none"> • Може да разграничава съобщителни и въпросителни изречения (на емпирично ниво); • Слуша и изпълнява песни на арменски език по познати теми, посочени в тематичните области. <p>ЧЕТЕНЕ Ученикът може:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Да чете и разпознава познати имена, думи и изрази; • Да чете и разбира общото съдържание на онагледен кратък елементарен текст, отговарящ на познатите тематичните области; • Да чете и рецитира детски стихотворения; • Да се ориентира в гласните звукове при четене на сричката; • Да слива сричките в цели думи; • Да чете изречения и кратки текстове; • Да спазва ударението и паузите при четене и изговаря правилно думи и изрази. <p>ГОВОРЕНЕ При диалогична реч Ученикът може:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Да поздравява и да води елементарен разговор по изучаваните тематични области (разговор по телефона, 	<ul style="list-style-type: none"> • правилно произнасят различните от българския език съгласни; • ударения в думата • пауза при четене <p><i>Основни лексикални единици, необходими за постигане на очакваните резултати.</i></p> <p>ГРАМАТИКА (на емпирично ниво)</p> <ul style="list-style-type: none"> • думи, указващи предмети (съществително име), • думи, указващи действие (глагол), • думи, указващи признаци (прилагателно име) • числителни имена <ul style="list-style-type: none"> • разговор • съобщения • приказка • стихотворение • устна реч • общуване
--	--	---

	<p>запознанство, като търси и дава кратка лична информация), като задава и отговаря на въпроси;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Да се включва в ролеви игри и ситуативни диалози; • Да отправя поздравления по даден повод; • Да използва в разговор изучените числителни имена; • Изказва благопожелания, свързани с празници и обичаи. <p>При монологична реч Ученикът може:</p>	<ul style="list-style-type: none"> • диалог • картина • серия картини • устен разказ • въпрос, отговор • тематична песен • ролеви игри
<p>IV. АЗ ОПОЗНАВАМ АРМЕНСКИТЕ БИТ И ТРАДИЦИИ</p> <ul style="list-style-type: none"> • Празници – рожден ден, Коледа (Сурп Дзънунт), Великден (Задиг) • Национални празници на Армения – общо представяне • Бележити дати в арменския календар • Армения и България – столици, национални знамена, гербове <p>V. ЧИТАТЕЛСКИ ИНТЕРЕС</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Да представя себе си и свои близки и приятели по елементарен начин; • Да рецитира стихотворение; • Да отгатва гатанка, включваща позната лексика; • Да изпълнява песен на арменски език; • Да описва на елементарно ниво познати предмети и явления, свързани с годишните времена, животни; • Да произнася правилно звуковете на арменски език; • Да назовава имената на буквите от арменската азбука; • Да изкаже мнение с помощта на учителя. <p>Ученикът:</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Елементи от речевия етикет: обръщение, запознаване, сбогуване благодарност, молба, извинение, • Поздравления и пожелания за рожден ден Коледа (Сурп Дзънунт) и Великден (Задиг).

	<ul style="list-style-type: none"> • Може да разграничава гласни и съгласни звукове; • Умее да прави звуков анализ на думи, съставени от познатите букви; • Разпознава печатни и ръкописни букви; • Може да разказва по картина или серия от картини, с помощта на учителя; • Да изразява съгласие или несъгласие, изразени в кратки форми; • Да се включва в отбелязването на годишнини по определен повод, рецитирайки стихотворения на майчин език и др. <p>ПИСАНЕ Ученикът може:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Да открива елементи на букви и да ги сравнява; • Да изписва правилно отделните елементи и група елементи на букви; • Да пише графически правилно и четливо; • Да пише правилно под диктовка; • Преписва думи, изрази и кратки изречения; • Координира движенията на пишещата ръка; 	
--	---	--

	<ul style="list-style-type: none"> • Да оцветява правилно букви и изображения, спазвайки контурните линии; • Употребява уместно главни букви; • Може да разграничава (на емпирично ниво) съобщителни изречения; • Да използва правилно някои основни препинателни знаци. 	
--	--	--

ПРЕПОРЪЧИТЕЛНО ПРОЦЕНТНО РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА УЧЕБНИТЕ ЧАСОВЕ ЗА ГОДИНАТА

Годишен брой на избираемите учебни часове и/или на факултативните учебни часове - 64.

Обучението по майчин арменски език в I клас или през първата година на обучение започва с устен уводен курс, като препоръчителният брой часове за него е до 30 учебни часа.

Препоръчително разпределение на учебните часове

За нови знания	50%
За упражнения, преговор, обобщение и практически дейности	50%

СПЕЦИФИЧНИ МЕТОДИ И ФОРМИ ЗА ОЦЕНЯВАНЕ НА ПОСТИЖЕНИЯТА НА УЧЕНИЦИТЕ

В началото на учебната година се диагностицират знанията и уменията на учениците по майчин арменски език. На основата на резултатите се планира работата за компенсиране на констатирани проблеми в езиковото им развитие.

Резултатите от началното ограмотяване се оценяват от учителя устно или писмено. Оценката се отбелязва само с качествени показатели, както следва: „Добре“, „Много добре“, „Отлично“, „Браво“ и е винаги позитивна. Тя подкрепя самооценката на ученика. Оценяването на знанията и уменията по майчин арменски език в първи клас или през първата година на обучение се извършва под формата на наблюдение на успехите и трудностите на всеки отделен ученик. Чрез диктовка, препис и задачи за четене на срички, думи и изречения се проверяват овладените техники при четене, писане и спазване на интонацията.

През учебната година се провежда междинно ниво, а в края на годината знанията и уменията на учениците се оценяват чрез изходно ниво.

Текущи оценки за учебен срок	
Устни изпитвания и участие в работа в клас	минимум 1 оценка
Писмени изпитвания и домашни работи	минимум 1 оценка

ДЕЙНОСТИ ЗА ПРИДОБИВАНЕ НА КЛЮЧОВИТЕ КОМПЕТЕНТНОСТИ И МЕЖДУПРЕДМЕТНИ ВРЪЗКИ

Обучението по майчин език подпомага формирането на ключови компетентности в съответствие с възрастовите психофизиологически особености на развитие на учениците.

Обучението се осъществява чрез:

- Личностно-ориентирано обучение, което позволява индивидуализиран и диференциран подход;
- Формиране на базова култура на личността: нравствена, естетическа, физическа, култура на труда и на общуването;
- Творчески умения и независимо мислене;
- Изграждане на положително отношение към изучаването на арменски език, култура и история;
- Изграждане на нагласа за межкултурно общуване, развиване на толерантност и интерес към други култури и модели на поведение.

КЛЮЧОВИ КОМПЕТЕНТНОСТИ	ДЕЙНОСТИ И МЕЖДУПРЕДМЕТНИ ВРЪЗКИ
<i>Умения за общуване на чужди езици</i>	Осъзнаване на езика като средство на общуване между хората. Връзка с учебния предмет чужд език.
<i>Математическа компетентност и основни компетентности в областта на природните науки и на технологиите</i>	Определяне броя на звуковете и буквите в думите, на думите в изречението и на изреченията в текст; използване на геометрични фигури при моделиране на думи; бройни и редни числителни до 10. Познание за процеси в природата; знания за родно място; годишни времена; опазване на природата и околната среда. Семейство, професия. Връзка с учебните предмети математика и околна среда
<i>Дигитална компетентност</i>	Използване на електронни средства.

<i>Умения за учене</i>	Преобразуване на изречения; рецитиране на стихотворения; участие в дидактични игри, участие в извънкласни дейности; четене наум и на глас на художествен текст; участие в диалог по конкретна тема с опора на художествен текст, илюстрация и др.; изобразителни дейности (в екип и индивидуални) – илюстриране, оцветяване, създаване на рисунки, изработване и надписване на картички. Връзка с всички учебни предмети
<i>Социални и граждански компетентности</i>	Изпълнение на различни роли в общуването – на слушащ и на говорещ. Работа в групи, съвместни проекти, общуване със съученици и учител, изразяване на собствено мнение и разбиране на чужди гледни точки. Връзка с всички учебни предмети.
<i>Инициативност и предприемачество</i>	Дейности в група, изпълняване на задачи за планиране на времето, представяне на собствени идеи. връзка с учебен предмет технологии и предприемачество.
<i>Културна компетентност и умения за изразяване чрез творчество</i>	Дейности за опознаване на собствената култура в контекста на световното културно наследство, като ученикът активно участва в дейности (тържества, празници и др.), посветени на България и на Армения. Връзка с учебните предмети музика, изобразително изкуство и околна среда
<i>Умения за подкрепа на устойчивото развитие и за здравословен начин на живот и спорт</i>	Дейности, формиращи навици за водене на здравословен начин на живот при съответните теми в обучението по майчин арменски език. Връзка с учебните предмети околна среда, музика и физическо възпитание и спорт.

Забележка: Посочените дейности са примерни и не изчерпват възможностите за изграждане на междупредметни връзки.